

บทที่ 2

แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์
และวิธีการศึกษา

บทที่ 2

แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ และวิธีการศึกษา

2.1 แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

งานศึกษานี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดทางทฤษฎีตาม Paitoonpong et al. (2012) กล่าวคือ ผู้ที่เดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศย่อมประเมินความคุ้มค่าด้วยการเปรียบเทียบประโยชน์และต้นทุนตลอดช่วงตั้งแต่ออกเดินทางไปจากประเทศไทยไปทำงานยังต่างประเทศ ระหว่างที่ทำงานในต่างประเทศ จนกระทั่งเดินทางกลับมาทำงานในประเทศไทย โดยคำนวณเปรียบเทียบกระแสรายได้กับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ณ มูลค่าปัจจุบัน โดยปกติแรงงานไทยจะต้องจ่ายค่านายหน้าจัดหางาน ค่าตัวเครื่องบิน ค่าเดินทางต่าง ๆ ซึ่งส่วนนี้จะเป็นต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นก่อนการเดินทาง นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ทำงานอยู่ที่ได้ทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล ซึ่งส่วนนี้เป็นค่าใช้จ่ายแปรผัน แรงงานบางคนอาจมีต้นทุนที่ต้องจ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถตีค่าเป็นตัวเงินได้ เช่น ความเหงา ความคิดถึงบ้าน และความเครียด อันเกิดจากการที่ต้องอาศัยห่างจากครอบครัว หรือการต้องปรับตัวหลังคืนถิ่น เป็นต้น ซึ่งจะไม่ครอบคลุมถึงในการคำนวณนี้ ในส่วนประโยชน์ที่ได้รับนั้น

โดยทั่วไปคือ รายรับที่ได้จากการทำงานในต่างประเทศซึ่งเป็นผลกระทบทางตรง ทั้งนี้ อาจมีผลกระทบทางอ้อมจากเงินโอนกลับและการล้นไหล (spillover) ซึ่งจะไม่ครอบคลุมถึงในการคำนวณนี้เช่นกัน กล่าวโดยสรุปดังนี้

1. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หมายถึงเงินเดือนหรือค่าจ้าง และค่าล่วงเวลาที่ได้รับทั้งหมด

2. ต้นทุนทางเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน ทั้งหมดรวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสจากการที่ไม่ได้ทำงานในประเทศไทย ต้นทุนคงที่ ซึ่งไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศ ได้แก่ ค่าทำหนังสือเดินทาง ค่าตรวจสุขภาพที่ประเทศต้นทาง ค่าตรวจสุขภาพที่ประเทศปลายทาง ค่านายหน้า ค่าเดินทาง ค่าวีซ่า ค่าใบอนุญาตทำงาน ค่าทดสอบทักษะฝีมือ ค่าฝึกอบรม ค่าใบสมัคร เป็นต้น ส่วนต้นทุนแปรผัน ได้แก่ ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าสินทนาการต่างๆ ค่าเสื้อผ้า ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าธรรมเนียมการโอนเงิน ค่าติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

ดังนั้น เราสามารถวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุนสุทธิ ดังนี้

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{Bit}{(1+r)^t} - \sum_{t=1}^n \frac{Cfit}{(1+r)^t} - \sum_{t=1}^n \frac{Cvit}{(1+r)^t}$$

โดยที่ NPV คือ ประโยชน์สุทธิจากการไปทำงานในต่างประเทศจากการทำงานในไต้หวันจำนวน n ปี, B คือ รายได้หรือค่าจ้างและค่าล่วงเวลา, Cf คือ ต้นทุนคงที่, Cv คือ ต้นทุนแปรผัน, r คือ อัตราดอกเบี้ยหรืออัตราส่วนลด ซึ่งเพื่อความง่าย กำหนดให้ r มีค่าต่ำมากจนสามารถละเลยได้

โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแรงงานไทยด้วยการถามคำถามดังแสดงในแบบสอบถามในภาคผนวกเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม อาชีพ เป็นต้น และข้อมูลเกี่ยวกับเงินเดือน ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผันต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาคำนวณหาผลประโยชน์สุทธิที่ได้รับจากการไปทำงานที่ไต้หวัน แล้วจึงเปรียบเทียบกับค่าเสียโอกาสหากทำงานในประเทศไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้วัดระดับความพึงพอใจของแรงงานที่มีต่อสภาพการทำงานในบริษัทที่ไต้หวันอีกด้วย

2.2 วิธีการศึกษา

มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งแนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ (สรต.) กระทรวงแรงงาน และเว็บไซต์ของกระทรวงแรงงานของไต้หวัน เช่น จำนวน แนวโน้ม ลักษณะ เช่น เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในไต้หวัน วิธีการเดินทาง ลักษณะอาชีพ ค่าตอบแทน สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย รายได้ส่งกลับ นโยบาย ระเบียบกฎเกณฑ์ เงื่อนไขและขั้นตอนการทำงาน
3. เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ทั้งข้อมูลบุคคลทั่วไป ประโยชน์ที่ได้รับ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ตลอดจนความพึงพอใจที่ได้รับจากการไปทำงานที่ไต้หวัน โดยได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานสภาพัฒนาการเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ และสำนักงานแรงงานในไต้หวัน กระทรวงแรงงาน ช่วยแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากแรงงานไทยที่ทำงานในไต้หวัน 3 กลุ่ม รวม 111 คน ดังนี้

- แรงงานไทยที่กำลังเดินทางไปทำงานที่ไต้หวัน ทั้งครั้งแรก จำนวน 20 คนและ Re-entry 31 คน รวมเป็น 51 คน โดยเก็บข้อมูลจากแรงงานที่มาฝึกอบรมที่สำนักบริการแรงงานไทยไปต่างประเทศก่อนเดินทางไปทำงานที่ไต้หวันในเย็นวันนั้นหรือวันรุ่งขึ้น

- แรงงานไทยที่กำลังทำงานอยู่ในไต้หวัน แบ่งเป็น ที่ไทเป 25 คน และเกาสง 25 คน รวมเป็น 50 คน โดยขอความอนุเคราะห์จากสำนักแรงงานไทยในไต้หวันให้ช่วยแจกแบบสอบถามกับแรงงานไทยที่ไทเปและเกาสง

- แรงงานไทยคืนถิ่นที่เคยเดินทางไปทำงานที่ไต้หวัน จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีโทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูล โดยได้รับรายชื่อและเบอร์โทรศัพท์จากสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

4. สัมภาษณ์หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวิชาการสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ บริษัทจัดหางาน และตัวแทนแรงงานไทย 3 ท่าน

5. วิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพและสรุปผลการศึกษา

6. จัดประชุม Focus group ของผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานของแรงงานไทยในต่างประเทศเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงแรงงานที่ดูแลการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยที่ไต้หวัน นักวิชาการ บริษัทจัดหางานเอกชน และแรงงานไทยที่เคยเดินทางไปทำงานที่ไต้หวัน รวมถึง NGOs เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ธนาคารที่ปล่อยกู้ให้กับแรงงานไทย เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และเจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรม/อัยการ โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ Focus

group จัดขึ้นในวันพุธที่ 10 สิงหาคม 2559 ที่โรงแรม ปริ๊นส์ตัน พาร์คสวีท กรุงเทพมหานคร

7. ปรับแก้ไขเพื่อนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ขอบเขตและข้อจำกัดของงานศึกษา

งานศึกษานี้มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลแรงงานที่ไต้หวัน รวมถึงข้อมูลครอบครัวและชุมชนของแรงงานในประเทศไทย ผลการศึกษาจึงเป็นผลประโยชน์สุทธิในระดับปัจเจกหรือในระดับบุคคลเท่านั้น และจะไม่ครอบคลุมไปถึงระดับประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างแม้มีขนาดใหญ่พอควร แต่การสุ่มตัวอย่างเป็นตามความสะดวก จึงอาจทำให้ตัวอย่างที่ได้ไม่สะท้อนประชากรที่แท้จริง

